

2005

Algemeen

Dit jaar wil ik het jaarverslag beginnen met u iets meer te vertellen over het onderwijs op Kaap Verdië. De aanleiding hiervoor is het thema "Recht op onderwijs" van de Derde Nationale Onderwijsweek, die dit jaar van 3-7 oktober plaatsvond en speciaal gericht was op onderwijs in ontwikkelingslanden. In samenwerking met COS-Rijnmond hebben Marjonel van Hoof van het COS en ik gastlessen mogen verzorgen op een aantal Goudse basisscholen en op de De Ark, een school voor speciaal onderwijs. In een vraag- en antwoordspel met de leerlingen kwamen onder meer de verschillen en overeenkomsten tussen onderwijs in Nederland en Kaap Verdië aan de orde en werd aan de hand van foto's en voorwerpen (een stuk lava, zout en schelpen) algemene informatie over Kaap Verdië gegeven. Ook over de rol en betekenis van Stichting Water voor Leven m.b.t. het onderwijs op "ons" eiland Fogo werd enthousiast verteld.

Al met al waren het leuke, zinvolle en bijzondere gastlessen, waar de leerlingen hopelijk iets van hebben opgestoken.

Gastlessen 'Recht op onderwijs' op een van de Goudse basisscholen

Ter voorbereiding op de te geven gastlessen heb ik me verdiept in het onderwijs op Kaap Verdië.

Via diverse bronnen ben ik aan de nodige informatie gekomen, waarvan ik u graag deelgenoot wil maken.

Onder de Portugese overheersing tot juli 1975 is er weinig aandacht geschonken aan verbetering van het onderwijs op Kaap Verdië. De Portugezen hebben met name onder het bewind van Salazar van 1928-1968 het onderwijs daar niet bevorderd, omdat uit deze kolonie goedkope ongeschoolde arbeidskrachten naar Portugal kwamen en ontwikkeling van de bevolking niet in dit beleid paste. Zo is het veelzeggend dat het eerste Lyceum pas in 1971 op San Vicente in gebruik werd genomen. In 1975 werd de eerste kleuterschool in de hoofdstad Praia geopend. Daarna heeft het onderwijssysteem een snelle en goede ontwikkeling doorgemaakt. Er werd een algemene onderwijsplicht ingesteld voor kinderen vanaf 7 jaar en deze geldt tot het 13e jaar.

Het schooljaar duurt van oktober tot en met juni. Dit heeft alles te maken met de regentijd, waarin vele extra handen nodig zijn in de landbouw bij en rond het huis. De Escola Primaria (basisschool) is gratis. Wel moeten de ouders voor het nodige schoolmateriaal zorgen, hetgeen soms problemen oplevert. De kosten van een schrift, blocnote, pen of potlood zijn relatief duur, omdat alles geïmporteerd moet worden. Toch gaan 99% van de kinderen naar de basisschool.

De scholen worden goed gebruikt; 's morgens komen er ca 25-30 leerlingen per klas naar school en 's middags een andere groep. Tussen de middag is het gebruikelijk dat de leerlingen een bord of kop maïspap krijgen aangeboden. Op sommige eilanden moeten de kinderen soms nog meer dan 1 a 1,5 uur lopen naar school. Op Fogo is dit, mede door de 15 scholen die de Stichting Water voor Leven er heeft laten bouwen, gelukkig teruggebracht tot 30-45 minuten. Vrijwel al het onderwijzend personeel heeft een goede opleiding van 4 jaar genoten.

In 2003 ging 58% van de leerlingen na de basisschool naar het lyceum voor een vervolg-opleiding. Op Fogo zijn 3 lycea, waarvan de grootste in San Filipe, die maar liefst 2700 leerlingen telt. In Mosteiros staat er één met ca 800 leerlingen en er is in de hoofdstad nog de Escola Academica, een privé school, die 5 jaar geleden is opgericht. In totaal zijn er meer dan

60 lycea op de negen eilanden, waarvan de meeste (18) op het hoofdeiland Santiago.

Gingen er in 1997 nog maar 31.000 kinderen naar de middelbare school, in 2003 was dit aantal al gestegen tot bijna 50.000. Er wordt op de meeste lycea in 10

vakken onderwezen: Wiskunde, Biologie, Geschiedenis, Aardrijkskunde, Portugees, Frans, Engels, Kunstgeschiedenis, Muziek en Sport. Sinds 5 jaar wordt er op sommige lycea het vak Informatica onderwezen. Deze lycea hebben via Stichting Water voor Leven een informaticalokaal ingericht , waar zo'n 20 Pentium-computers staan om les mee te krijgen.

Het lyceum duurt gewoonlijk 5 jaar met een mogelijkheid deze met 1 jaar te verlengen om een vervolgstudie te kunnen beginnen. Slechts 7% van de Kaap Verdianse leerlingen bezoekt na het lyceum een Universiteit of Hogeschool. Kaap Verdië heeft (nog) geen eigen Universiteit en slechts 1 privé Hogeschool in Praia, waar in 5 studierichtingen onderwijs kan worden genoten.

De hoge kosten die deze studie met zich meebrengen is voor velen een onoverkomelijk probleem. De meesten studeren aan één van de vele universiteiten in Portugal, waar in hun moedertaal onderwijs gevolgd kan worden.

Door het goede onderwijsbeleid is het aantal analfabeten in 2004 gedaald tot 15% van de bevolking. Volwasseneducatie is de laatste jaren sterk ontwikkeld. Ongeveer 20% van de Nationale Begroting (ca.\$ 17mln oftewel ca. €13 mln) wordt aan onderwijs uitgegeven.

Dit budget moet echter wel over 9 eilanden verdeeld worden, waarbij de salarislasten het leeuwendeel van alle uitgaven voor hun rekening nemen.

Fogo /Kaap Verdië

Zoals u in dit hoofdstukje gewend bent eerst iets over het verloop van de regentijd in 2005 op Fogo, gezien het grote belang hiervan voor het eiland en haar bewoners. In augustus begon het in het noorden te regenen en in de loop van de volgende drie maanden heeft het daar gelukkig regelmatig geregend. Helaas geen grote langdurige buien, waardoor de cisternes in een paar dagen helemaal vol kunnen lopen. Maar er is daar voldoende regenwater gevallen om te spreken van een goede oogst van bonen, maniok, maïs, aardappelen en graan. Campanas Altes en wijde omgeving is het landbouwgebied van Fogo met uitgebreide landerijen tegen de hellingen van de heuvels (ca. 800 – 1000 meter hoog). Door de stijgingsregens is de kans op regenval hier het grootst en om die reden staan daar ook acht van de tien door onze stichting gebouwde cisternes, waarin het regenwater wordt opgevangen. In het midden en zuiden van Fogo is echter te weinig regen gevallen, hetgeen direct gevolgen heeft gehad voor de productie van bijv. maïs en graan en de hoeveelheid drinkwater voor de komende maanden.

De in 2003 voltooide rondweg langs het hele eiland is erg belangrijk voor het transport van goederen en voedsel naar het zuiden en met name naar Mosteiros, de 2e stad op Fogo met ca. 6000 inwoners. Er is daar een groot hotel gebouwd (door de aannemingsmaatschappij, die ook onze projecten realiseert), zodat het toenemende toerisme naar het schitterende gebied rond de vulkaan Pico nog meer bevorderd kan worden. Ook het grootste hotel in de hoofdstad San Filipe is met een vleugel uitgebreid en gemoderniseerd. Regelmatig komen cruiseschepen één dag naar Fogo om de toeristen de gelegenheid te geven de hoofdstad en het natuurpark Monte Velha, aan de zuidkant van de vulkaan, te bezoeken.

In april 2005 is eindelijk het internationale vliegveld bij de hoofdstad Praia in gebruik genomen.

De voorbereiding hiervoor heeft vele jaren geduurd omdat de vereiste infrastructuur (goede, geasfalteerde aan- en afvoerwegen) lang op zich liet wachten. De laatste 2 jaar is er echter hard gewerkt om dit grote en kostbare karwei te klaren en recente foto's van Praia laten mooi geasfalteerde hoofdwegen zien. Ook aan woningbouw wordt veel aandacht besteed. Met behulp van financiering uit het buitenland (m.n. China) , zodat Praia qua bevolkingsaantal snel groeit tot ca. 125.000 inwoners.

Van 5 -10 november 2005 heeft onze Minister van Ontwikkelingssamenwerking, mevr. van Ardenne, een werkbezoek aan Kaap Verdië gebracht. Helaas kon een

bezoek aan onze projecten op Fogo niet in het reisschema ingepast worden. Het doel van het bezoek was om de verandering van de relatie tussen Nederland en Kaap Verdië te bespreken. Vanaf 2008 zal Kaap Verdië niet meer tot de minst ontwikkelde landen behoren. Daarom zal de oude relatie tussen beide landen, die de laatste jaren bestond uit medefinanciering van milieuprojecten tot 2008 afgebouwd worden.

Tegelijkertijd zal een nieuwe, brede relatie, gebaseerd op politieke, economische en culturele samenwerking opgebouwd worden. Hierin zal de nadruk liggen op versterking van de Kaap-verdische economie.

Onze activiteiten op Fogo in 2005

Het hele jaar heeft in het teken gestaan van de bouw en inrichting van de eerste school op

Fogo, waar beroepsonderwijs gevolgd kan gaan worden. Toen ik op 11 januari, na een verblijf van ruim 3 weken, Fogo weer verliet, stonden de muren van de school in Ponta Verde overeind en was goed zichtbaar hoe de indeling van de diverse lokalen er uit zou komen te zien. Niet lang daarna kon het dak erop, hetgeen een behoorlijke klus was. Toen de hr. Spinola in april alweer terug was voor zijn eerste werkbezoek was het gebouw bouwtechnisch klaar.

De entree van de nieuwe technische school.

De school bestaat uit een grote ruimte van 7 x 10 meter, waar later in het jaar een tiental goed gerenoveerde houtbewerkingmachines zijn geïnstalleerd, waaronder een cirkelzaag- en freesmachine, een pennenbank, een vlakschaaf- en een vandikteschaafmachine. Daarnaast zijn er nog twee praktijkruimten, waar inmiddels 12 werkbanken staan, een instructielokaal, een magazijn en een secretariaat. De elektriciteit wordt geleverd door een (tweedehands) generator, die we in hier in Nederland hebben gekocht. Hiervoor is een generatorhuis gebouwd, waarin tevens de opslag van dieselolie en een toilet zijn ondergebracht.

In juli vond het vervoer per container plaats van alle machines, de generator, twee rolstoelen,

de nodige computers, een pompwagen en veel klein gereedschap. Tot de haven van Fogo was dit niet zo'n probleem, maar het vervoer over de weg naar Ponta Verde (ca. 12 km) leverde de nodige moeilijkheden op. De enige mobiele hijskraan, die Fogo rijk is, heeft tenslotte de container voor de school neergezet, waarna de zware machines met veel moeite naar binnen zijn gebracht.

De elektriciteitskabels konden worden aangelegd om de machines aan de praat te krijgen, hetgeen uiteindelijk is gelukt. De container is inmiddels ingericht als opslagruimte voor hout en te maken producten. Het geheel ziet er fantastisch uit zoals op het voorblad van dit jaarverslag is te zien.

Ab Strijker met de toekomstige leraren

In oktober ging, tijdens het 3e werkbezoek van de heer Spinola, voor de tweede maal Ab Strijker voor drie weken naar Fogo. Deze oud-Gouwenaar adviseert ons al enkele jaren bij het tot stand brengen van ons project m.b.t. het invoeren van beroepsonderwijs op Fogo. Hij heeft zich tijdens dit werkbezoek verdienstelijk gemaakt door de twee toekomstige leerkrachten enigszins wegwijz te maken op het gebied van lesgeven en heeft samen met hen een houten werkbank met drie laden gemaakt. Na zijn vertrek hebben ze aan de hand van tekeningen er nog 11 in elkaar gezet om dienst te kunnen doen in hun nieuwe school.

De door de toekomstige leraren gemaakte werkbank.

Bijzonder was ook de komst van de hr. Jansen uit Oudewater, die in oktober vijf dagen van zijn vakantie samen met zijn vrouw "opofferde" om de door zijn bedrijf geleverde houtbewerkings-machines en een afzuiger te installeren en de nodige instructies te geven voor het gebruik ervan.

Hij was zeer onder de indruk van dit nuttige project en wij zijn zowel de heer Strijker als Jansen

erkentelijk voor hun inspanningen en bijdragen aan het realiseren van het project in Ponta Verde.

In ons vorige jaarverslag maakte ik melding van het versturen van een bij Uniqema afgedankte kleine zeepmachine naar Praia, waar deze zou worden gebruikt bij een werkgelegenheidsproject voor geestelijk en lichamenlijk gehandicapten bij een Stichting in de Kaap Verdische hoofdstad.

Inmiddels werkt deze machine perfect, zoals de hr. Spinola bij zijn laatste werkbezoek kon constateren. Onderstaande foto toont deze machine tijdens de productie van zeep. Deze stukjes zeep worden verpakt en verkocht, waarmee nuttige verdiensten worden verkregen.

Dit is weer zo'n voorbeeld van de bekende druppel op een gloeiende plaat, maar toch voor de betreffende Stichting erg belangrijk en we zijn blij hieraan een bijdrage te hebben kunnen leveren, met dank aan het Goudse Uniqema.

Aan het werk met de zeepmachine.

Onze plannen in 2006

Nu onze school voor beroepsopleiding in Ponta Verde helemaal klaar en schitterend is ingericht, willen we deze graag ook zo snel mogelijk in gebruik nemen. Helaas is er als gevolg van alle drukte op de verschillende ministeries rond de feestdagen in december en de Parlements-verkiezingen op 22 januari geen gelegenheid geweest de onderhandelingen over subsidiëring van een belangrijk deel van de exploitatiekosten van deze school door de overheid succesvol af te ronden tijdens het vierde werkbezoek van de heer Spinola. Het is de bedoeling dat wij het eerste jaar met 12 leerlingen beginnen aan een 2-jarige opleiding. Later moet dit aantal uitgroeien tot 48. Wij hebben aan het Min. van Onderwijs en het Min. van Arbeid een jaarlijkse subsidie gevraagd om de forse exploitatiekosten te kunnen betalen. De grootste kostenposten zijn de salarissen, de aankoop van hout en van dieselolie, omdat deze nodig is om onze eigen elektriciteit via een generator op te wekken. Zoals in het vorige jaarverslag reeds was gemeld begint de naastgelegen generator van de overheid pas om half zes 's avonds stroom te leveren en daar worden wij overdag niet wijzer van.

Omdat voor onze toekomstplannen met deze school de huidige omvang te klein is hebben wij besloten om in 2006 naast het gebouw nog een lokaal van 7 x 10 meter te bouwen met daaronder een souterrain als extra (opslag)ruimte. In het nieuwe lokaal wordt een informaticazaal ingericht met 20 computers. Deze zullen niet alleen door de leerlingen van de school gebruikt worden, maar door veel meer mensen in de naaste omgeving. Het enthousiasme voor dit initiatief is erg groot, zoals we op andere locaties gemerkt hebben. De ruimte naast de school om uit te breiden is reeds aanwezig. Tevens willen wij aan de andere zijde een trappenhuis bouwen vooruitlopend op ons voornemen om bij gebleken succes er in 2007 een verdieping over het gehele gebouw op te zetten, zodat er ook in andere vakken lesgegeven kan worden. Dan pas zal onze wens om een technische school op Fogo te starten werkelijkheid geworden zijn. Maar dan moet er eerst nog heel veel gebeuren, maar we hebben vertrouwen in een goede afloop van deze ambitieuze plannen.

De school te Galinheiro moet nodig opgeknapt worden.

Al vele jaren staat een grondige renovatie van onze grootste basisschool in Galinheiro met vier lokalen, een keuken / kantine en een speelplaats op het programma. Deze school is in 1992 gebouwd met twee lokalen. Later zijn er nog twee lokalen opgezet, zodat er nu zo'n 240 kinderen per dag naar school kunnen. Dit jaar zal het er eindelijk van komen. Als de financiering rond is hopen we dat er in de zomervakantie aan deze forse klus begonnen kan worden. Het is de bedoeling dat de door de zoute zeelucht verrotte houten raamposten vervangen worden door aluminium exemplaren, die onderhoudsarm zijn en de laatste 5 jaar door ons ook bij de bouw van nieuwe scholen gebruikt worden. Ook de deuren en deurposten zullen vervangen worden door nieuwe van goed hardhout. Verder moeten er de nodige

reparaties aan het beton plaatsvinden en last but not least zal de hele school in plaats van een geelbruine kleur overgeschilderd worden in onze eigen mooie lichtblauwe kleur. Dit om de herkenbaarheid als Water-voor-Leven school te vergroten. Ir. Canuto heeft op ons verzoek een begroting van deze renovatie opgesteld en voor ca. € 10.000 wil hij met zijn bedrijf dit werk uitvoeren, zodat de leerlingen begin oktober in een bijna nieuwe school weer aan de slag kunnen. Verder gaan we natuurlijk door met ons computerproject, hetgeen inmiddels een volwaardige derde poot van onze Stichting is geworden naast de cisternes en de scholen.

Eind februari is een grote container met daarin onder meer 142 computers voor diverse lycea, twee politie scholen op Santiago en onze nieuwe technische school in Ponta Verde ingeladen en naar Rotterdam vervoerd om naar Kaap Verdië te worden verscheept.

Leuk om te vermelden is dat de lycea die onze computers willen hebben een bijdrage in de hoge transportkosten overmaken op de rekening van Ass. Agua par Viver in San Filipe.

Met dit grote transport zal het aantal lycea dat van onze tweedehandse, doch nog zeer goede, computers gebruik maakt voor het geven van het vak Informatica tot 23 zijn gestegen. Nog altijd niet de helft van alle lycea op Kaap Verdië. Het spreekt voor zich dat ook de overige middelbare scholen van onze diensten gebruik willen maken, zodat we dit jaar en in de naaste toekomst nog goede Pentium-computers kunnen gebruiken.

Het informaticaloekaal van de Escola Academica te San Filipe

Onze activiteiten in Nederland

Het aantal donateurs is gelukkig weer iets toegenomen. Met elkaar levert dat jaarlijks meer dan

€ 10.000 op en een hoop publiciteit. Onze grootste en al jaren onze belangrijkste donateur is de

NCDO, die onze ingediende aanvragen met betrekking tot de bouw van onze school in Ponta Verde honoreerde met een KPA-subsidie van ruim € 38.000. Zonder deze steun, die we al meer dan 12 jaar krijgen, zouden wij de financiering van relatief voor ons grote projecten niet zo snel rond kunnen krijgen. Wij zijn de NCDO dan ook dankbaar voor hun vertrouwen in onze Stichting.

Ook vrijwel alle gemeentelijke en kerkelijke instellingen, die onze Stichting al jaren steunen, hebben dat in 2005 weer gedaan. De Gemeenten Gouda en Reeuwijk, de SOG en de Hervormde

en Gereformeerde Diaconie reageerden gelukkig weer positief op onze jaarlijkse subsidieaanvraag

en in de SOW-Kerk "De Ark" werd weer voor ons werk gecollecteerd. Voor de tweede maal verdubbelde het "Dirk Bos Fonds" de donaties van de kerkelijke instellingen, hetgeen ons het

mooie bedrag van € 3.000 opleverde. De ASN Bank reageerde zeer alert op onze eerste aanvraag om financiële steun en maakte € 2.000 over voor ons lopende onderwijsproject.

Verder mochten we van de kringloopbedrijven "De Kring" uit Reeuwijk, de "Pelgrimshoeve" uit Zoetermeer en van de St. Emmaus uit het Brabantse Haren weer donaties tegemoet zien.

Van de Paul Tensen Stichting kregen wij wederom een gift. Helaas meldde de Sintjorisstichting dat het in 2005 voor het laatst zou zijn dat zij ons met € 2.500 per jaar steunden, omdat zij hun activiteiten gaan beëindigen. Wij zijn deze stichting heel dankbaar voor de forse donaties in de afgelopen vier jaar. Ook 't Arm Kinderhuis in Breda reageerde weer positief op onze aanvraag.

Van Huize Liduina uit Schiedam kregen wij weer de jaarlijkse bijdrage om ca 25 ouderen op Fogo met een kleine donatie te ondersteunen. Dit ouderenproject kan op

deze wijze al bijna 10 jaar voortgezet worden. Mede namens de behoeftige ouderen hartelijk dank voor deze onmisbare hulp.

Verder zijn er steeds meer scholen die onze stichting steunen met acties. Zo was er in de zomer een fancy-fair op de R.K. Basisschool "De Bijenkorf". Op deze school zit de kleinzoon van de Hr. Spinola en zo werden de contacten gelegd, die uiteindelijk maar liefst ca. € 1.300 opleverden.

Fancy fair op basisschool 'de Bijenkorf'.

Op de Kon. Wilhelminaschool zijn ze met een langdurig project bezig voor ons bezig, waarmee in 2005 ongeveer € 500 werd opgehaald. De Plaswijckschool is in oktober een spaaractie gestart voor de renovatiekosten van de school in Galinheiro. Deze actie duurt tot aan de zomer, maar in het le kwartaal werd al € 500 overgemaakt. In het jaarverslag van vorig jaar kon ik melding maken van een bijzonder optreden van de Band

Brixx , die in Mijdrecht een benefietconcert gaf. Door sponsoring kon de hele opbrengst naar

twee goede doelen gaan, waaronder "Water voor Leven". Ik was zelf met een voorlichtingsstand aanwezig en aan het eind van de avond kreeg ik een grote cheque van € 1.250 overhandigd. Hartelijk dank voor dit mooie initiatief.

In de zomer werd er door mijn dochter Arga en haar partner Rob een gezellige barbecue georgani-seerd om diverse feestelijke gebeurtenissen te vieren. Familie en vrienden werden verzocht om een gift in een enveloppe voor de Stichting Water voor Leven, hetgeen, naast vele plezierige uurtjes, ook een bedrag van ruim € 900 opleverde en indirect nog een donatie van de Stichting Bakker-Arts, die ons met een bedrag van € 2.500 verblijdde.

Aan het eind van het jaar werden we verrast met een forse donatie van het Goudse Aannemings-bedrijf van der Speld. Dit bedrijf verhuisde medio december naar het industrieterrein "Gouwe-stroom" en de receptiegasten werden bij de opening verzocht i.p.v. cadeaus of bloemen iets te geven voor ons werk op Kaap Verdië en met name voor de financiering van de hoge transport-kosten van ons computerproject. Met de opbrengst van € 3.500 kunnen wij ons eerstvolgend transport in 2006 ruimschoots financieren. Wij zijn de directie dan ook oprecht dankbaar voor dit gulle gebaar en wij hopen dat dit nog een bij een ander bedrijf of instelling navolging vindt.

Ten slotte wil ik u nog deelgenoot maken van de inspanningen die Alexandra de Kock en haar vriend Robin zich in de laatste weken van 2005 hebben getroost om sponsorgelden in te zamelen voor onze Stichting door mee te doen met de Amsterdam-Dakar Rally in een tweedehandse Kadett. Met 40 lotgenoten vertrokken ze op 25 november voor deze monstertocht via Europa door de woestijnen van Marokko, Mauretanië en Westelijk Sahara naar de Senegalese hoofdstad Dakar. Ondanks de nodige problemen met hun auto en die van de vier andere, waarmee ze in konvooi reden, bereikten ze op 22 december hun einddoel. Nadat ze hun auto verkocht hadden (ook voor het goede doel) vertrokken ze voor een welverdiende vakantie van twee weken naar Kaap Verdië, waarbij ze rond de Kerst vier dagen op Fogo zijn geweest om een aantal van onze projecten en de mooie natuur te bewonderen. Ook zij waren onder de indruk van wat wij in de loop der jaren op dit eiland tot stand hebben gebracht en bevelen een vakantie naar deze mooie archipel in de Atlantische Oceaan van harte aan. In 2005 leverde deze sponsoractie alvast ca.€ 3.000 op, waarvoor wij Alexandra en Robin erg dankbaar zijn.

Ook dit jaar ontvingen wij weer de nodige 2e hands Pentium-computers om een aantal transporten naar Kaap Verdië mogelijk te maken. Met zijn drieën zijn we er menig uurtje zoet mee geweest om de computers op te halen, voor vervoer gereed te maken en op te slaan in grote kartonnen dozen. Met name de inspanningen van Rien Schutte mogen hierbij niet onvermeld blijven.

Hij kijkt alle binnengekomen computers en printers na, zet op alle computers de Portugese versie van Word en Excel en registreert nauwkeurig waar deze computers een nieuwe bestemming krijgen. Zonder al deze inspanningen zou dit project niet zo succesvol zijn, als het tot nu toe is.

Ditzelfde geldt voor de medewerking die we sinds februari krijgen van De Baanderij, nadat we afscheid hebben moeten nemen van de hulp van GTI-Vitel, welk bedrijf inmiddels naar Dordrecht is verhuisd. Op ons verzoek om nieuwe opslagruimte kregen wij bij De Baanderij spontaan en belangeloos een gedeelte van de grote hal toegewezen om onze ingepakte dozen met computer-apparatuur neer te zetten, voordat ze naar Kaap Verdië vervoerd zullen worden.

Ook bedanken wij verhuurbedrijf Michaelis, die ons weer voor een vriendenprijs de wagens verhuurt om de computers en randapparatuur op te halen.

Met elkaar hopen we nog jaren met deze belangrijke activiteit door te kunnen gaan om "oude" computers weer een tweede leven op één van de lycea op Kaap Verdië te kunnen geven.

Weet u een bedrijf of school die haar Pentium-computers gaat vernieuwen of heeft u er zelf nog één die vervangen is, neem dan even contact met ons op. Onze telefoonnummers staan op de begeleidende brief bij dit jaarverslag. Uiteraard zijn ook reacties op dit jaarverslag bij mij van harte welkom.

Ik hoop dat u dit jaarverslag weer met genoeg gelezen heeft. Ik heb er mijn best op gedaan en het met plezier gemaakt. Volgend jaar kunt u weer lezen wat er door uw onmisbare steun verder tot stand is gebracht. Ik groet u hartelijk en wens u het allerbeste.

Hans Kramer

Algemeen Dit jaar wil ik het jaarverslag beginnen met u iets meer te vertellen over het onderwijs op Kaap Verdië. De aanleiding hiervoor is het thema "Recht op onderwijs" van de Derde Nationale Onderwijsweek, die dit jaar van 3-7 oktober plaatsvond en speciaal gericht was op onderwijs in ontwikkelingslanden. In samenwerking met COS-Rijnmond hebben Marjonel van Hoof van het COS en ik gastlessen mogen verzorgen op een aantal Goudse basisscholen en op de De Ark, een school voor speciaal onderwijs. In een vraag- en antwoordspel met de leerlingen kwamen onder meer de verschillen en overeenkomsten tussen onderwijs in Nederland en Kaap Verdië aan de orde en werd aan de hand van foto's en voorwerpen (een stuk lava, zout en schelpen) algemene informatie over Kaap Verdië gegeven. Ook over de rol en betekenis van Stichting Water voor Leven m.b.t. het onderwijs op "ons" eiland Fogo werd enthousiast verteld. Al met al waren het leuke, zinvolle en bijzondere gastlessen, waar de leerlingen hopelijk iets van hebben opgestoken.

Gastlessen 'Recht op onderwijs' op een van de Goudse basisscholen

Ter voorbereiding op de te geven gastlessen heb ik me verdiept in het onderwijs op Kaap Verdië. Via diverse bronnen ben ik aan de nodige informatie gekomen, waarvan ik u graag deelgenoot wil maken. Onder de Portugese overheersing tot juli 1975 is er weinig aandacht geschonken aan verbetering van het onderwijs op Kaap Verdië. De Portugezen hebben met name onder het bewind van Salazar van 1928-1968 het onderwijs daar niet bevorderd, omdat uit deze kolonie goedkope ongeschoolde arbeidskrachten naar Portugal kwamen en ontwikkeling van de bevolking niet in dit beleid paste. Zo is het veelzeggend dat het eerste Lyceum pas in 1971 op San Vicente in gebruik werd genomen. In 1975 werd de eerste kleuterschool in de hoofdstad Praia geopend. Daarna heeft het onderwijssysteem een snelle en goede ontwikkeling doorgemaakt. Er werd een algemene onderwijsplicht ingesteld voor kinderen vanaf 7 jaar en deze geldt tot het 13e jaar. Het schooljaar duurt van oktober tot en met juni. Dit heeft alles te maken met de regentijd, waarin vele extra handen nodig zijn in de landbouw bij en rond het huis. De Escola Primaria

(basisschool) is gratis. Wel moeten de ouders voor het nodige schoolmateriaal zorgen, hetgeen soms problemen oplevert. De kosten van een schrift, blocnote, pen of potlood zijn relatief duur, omdat alles geïmporteerd moet worden. Toch gaan 99% van de kinderen naar de basisschool. De scholen worden goed gebruikt; 's morgens komen er ca 25-30 leerlingen per klas naar school en 's middags een andere groep. Tussen de middag is het gebruikelijk dat de leerlingen een bord of kop maispap krijgen aangeboden. Op sommige eilanden moeten de kinderen soms nog meer dan 1 a 1,5 uur lopen naar school. Op Fogo is dit, mede door de 15 scholen die de Stichting Water voor Leven er heeft laten bouwen, gelukkig teruggebracht tot 30-45 minuten. Vrijwel al het onderwijzend personeel heeft een goede opleiding van 4 jaar genoten. In 2003 ging 58% van de leerlingen na de basisschool naar het lyceum voor een vervolgstudie. Op Fogo zijn 3 lycea, waarvan de grootste in San Filipe, die maar liefst 2700 leerlingen telt. In Mosteiros staat er één met ca 800 leerlingen en er is in de hoofdstad nog de Escola Academica, een privé school, die 5 jaar geleden is opgericht. In totaal zijn er meer dan 60 lycea op de negen eilanden, waarvan de meeste (18) op het hoofdeiland Santiago. Gingen er in 1997 nog maar 31.000 kinderen naar de middelbare school, in 2003 was dit aantal al gestegen tot bijna 50.000. Er wordt op de meeste lycea in 10 vakken onderwezen: Wiskunde, Biologie, Geschiedenis, Aardrijkskunde, Portugees, Frans, Engels, Kunstgeschiedenis, Muziek en Sport. Sinds 5 jaar wordt er op sommige lycea het vak Informatica onderwezen. Deze lycea hebben via Stichting Water voor Leven een informaticalokaal ingericht, waar zo'n 20 Pentium-computers staan om les mee te krijgen.

Het lyceum duurt gewoonlijk 5 jaar met een mogelijkheid deze met 1 jaar te verlengen om een vervolgstudie te kunnen beginnen. Slechts 7% van de Kaap Verdiaanse leerlingen bezoekt na het lyceum een Universiteit of Hogeschool. Kaap Verdië heeft (nog) geen eigen Universiteit en slechts 1 privé Hogeschool in Praia, waar in 5 studierichtingen onderwijs kan worden genoten. De hoge kosten die deze studie met zich meebrengen is voor velen een onoverkomelijk probleem. De meesten studeren aan één van de vele universiteiten in Portugal, waar in hun moedertaal onderwijs gevolgd kan worden. Door het goede onderwijsbeleid is het aantal analfabeten in 2004 gedaald tot 15% van de bevolking. Volwasseneducatie is de laatste jaren sterk ontwikkeld. Ongeveer 20% van de Nationale Begroting (ca.\$ 17mln oftewel ca. €13 mln) wordt aan onderwijs uitgegeven. Dit budget moet echter wel over 9 eilanden verdeeld worden, waarbij de salarislasten het leeuwendeel van alle uitgaven voor hun rekening nemen.

Fogo /Kaap Verdië Zoals u in dit hoofdstukje gewend bent eerst iets over het verloop van de regentijd in 2005 op Fogo, gezien het grote belang hiervan voor het eiland en haar bewoners. In augustus begon het in het noorden te regenen en in de loop van de volgende drie maanden heeft het daar gelukkig regelmatig geregend. Helaas geen grote langdurige buien, waardoor de cisternes in een paar dagen helemaal vol kunnen lopen. Maar er is daar voldoende regenwater gevallen om te spreken van een goede oogst van bonen, maniok, maïs, aardappelen en graan. Campanas Altas en wijde omgeving is het landbouwgebied van Fogo met uitgebreide landerijen tegen de hellingen van de heuvels (ca. 800 – 1000 meter hoog). Door de stijgingsregens is de kans op regenval hier het grootst en om die reden staan daar ook acht van de tien door onze stichting gebouwde cisternes, waarin het regenwater wordt opgevangen. In het midden en zuiden van Fogo is echter te weinig regen gevallen, hetgeen direct gevolgen heeft gehad voor de productie van bijv. maïs en graan en de hoeveelheid drinkwater voor de komende maanden.

De in 2003 voltooide rondweg langs het hele eiland is erg belangrijk voor het transport van goederen en voedsel naar het zuiden en met name naar Mosteiros, de 2e stad op Fogo met ca. 6000 inwoners. Er is daar een groot hotel gebouwd (door de aannemingsmaatschappij, die ook onze projecten realiseert), zodat het toenemende

toerisme naar het schitterende gebied rond de vulkaan Pico nog meer bevorderd kan worden. Ook het grootste hotel in de hoofdstad San Filipe is met een vleugel uitgebreid en gemoderniseerd. Regelmatig komen cruiseschepen één dag naar Fogo om de toeristen de gelegenheid te geven de hoofdstad en het natuurpark Monte Velha, aan de zuidkant van de vulkaan, te bezoeken.

In april 2005 is eindelijk het internationale vliegveld bij de hoofdstad Praia in gebruik genomen. De voorbereiding hiervoor heeft vele jaren geduurd omdat de vereiste infrastructuur (goede, geasfalteerde aan- en afvoerwegen) lang op zich liet wachten. De laatste 2 jaar is er echter hard gewerkt om dit grote en kostbare karwei te klaren en recente foto's van Praia laten mooi geasfalteerde hoofdwegen zien. Ook aan woningbouw wordt veel aandacht besteed. Met behulp van financiering uit het buitenland (m.n. China), zodat Praia qua bevolkingsaantal snel groeit tot ca. 125.000 inwoners.

Van 5-10 november 2005 heeft onze Minister van Ontwikkelingssamenwerking, mevr. van Ardenne, een werkbezoek aan Kaap Verdië gebracht. Helaas kon een bezoek aan onze projecten op Fogo niet in het reisschema ingepast worden. Het doel van het bezoek was om de verandering van de relatie tussen Nederland en Kaap Verdië te bespreken. Vanaf 2008 zal Kaap Verdië niet meer tot de minst ontwikkelde landen behoren. Daarom zal de oude relatie tussen beide landen, die de laatste jaren bestond uit medefinanciering van milieuprojecten tot 2008 afgebouwd worden. Tegelijkertijd zal een nieuwe, brede relatie, gebaseerd op politieke, economische en culturele samenwerking opgebouwd worden. Hierin zal de nadruk liggen op versterking van de Kaap-verdische economie.

Onze activiteiten op Fogo in 2005

Het hele jaar heeft in het teken gestaan van de bouw en inrichting van de eerste school op Fogo, waar beroepsonderwijs gevolgd kan gaan worden. Toen ik op 11 januari, na een verblijf van ruim 3 weken, Fogo weer verliet, stonden de muren van de school in Ponta Verde overeind en was goed zichtbaar hoe de indeling van de diverse lokalen er uit zou komen te zien. Niet lang daarna kon het dak erop, hetgeen een behoorlijke klus was. Toen de hr. Spinola in april alweer terug was voor zijn eerste werkbezoek was het gebouw bouwtechnisch klaar.

De entree van de nieuwe technische school.

De school bestaat uit een grote ruimte van 7 x 10 meter, waar later in het jaar een tiental goed gerenoveerde houtbewerkingmachines zijn geïnstalleerd, waaronder een cirkelzaag- en freesmachine, een pennenbank, een vlakschaaf- en een vandikteschaafmachine. Daarnaast zijn er nog twee praktijkruimten, waar inmiddels 12 werkbanken staan, een instructielokaal, een magazijn en een secretariaat. De elektriciteit wordt geleverd door een (tweedehands) generator, die we in hier in Nederland hebben gekocht. Hiervoor is een generatorhuis gebouwd, waarin tevens de opslag van dieselolie en een toilet zijn ondergebracht. In juli vond het vervoer per container plaats van alle machines, de generator, twee rolstoelen, de nodige computers, een pompwagen en veel klein gereedschap. Tot de haven van Fogo was dit niet zo'n probleem, maar het vervoer over de weg naar Ponta Verde (ca. 12 km) leverde de nodige moeilijkheden op. De enige mobiele hijskraan, die Fogo rijk is, heeft tenslotte de container voor de school neergezet, waarna de zware machines met veel moeite naar binnen zijn gebracht.

De elektriciteitskabels konden worden aangelegd om de machines aan de praat te krijgen, hetgeen uiteindelijk is gelukt. De container is inmiddels ingericht als opslagruimte voor hout en te maken producten. Het geheel ziet er fantastisch uit zoals op het voorblad van dit jaarverslag is te zien.

Ab Strijker met de toekomstige leraren

In oktober ging, tijdens het 3e werkbezoek van de heer Spinola, voor de tweede maal Ab Strijker voor drie weken naar Fogo. Deze oud-Gouwenaar adviseert ons al enkele jaren bij het tot stand brengen van ons project m.b.t. het invoeren van

beroepsonderwijs op Fogo. Hij heeft zich tijdens dit werkbezoek verdienstelijk gemaakt door de twee toekomstige leerkrachten enigszins wegwijz te maken op het gebied van lesgeven en heeft samen met hen een houten werkbank met drie laden gemaakt. Na zijn vertrek hebben ze aan de hand van tekeningen er nog 11 in elkaar gezet om dienst te kunnen doen in hun nieuwe school.

De door de toekomstige leraren gemaakte werkbank.

Bijzonder was ook de komst van de hr. Jansen uit Oudewater, die in oktober vijf dagen van zijn vakantie samen met zijn vrouw "opofferde" om de door zijn bedrijf geleverde houtbewerkings-machines en een afzuiger te installeren en de nodige instructies te geven voor het gebruik ervan. Hij was zeer onder de indruk van dit nuttige project en wij zijn zowel de heer Strijker als Jansen erkentelijk voor hun inspanningen en bijdragen aan het realiseren van het project in Ponta Verde. In ons vorige jaarverslag maakte ik melding van het versturen van een bij Uniqema afgedankte kleine zeepmachine naar Praia, waar deze zou worden gebruikt bij een werkgelegenheidsproject voor geestelijk en lichamenlijk gehandicapten bij een Stichting in de Kaap Verdische hoofdstad. Inmiddels werkt deze machine perfect, zoals de hr. Spinola bij zijn laatste werkbezoek kon constateren. Onderstaande foto toont deze machine tijdens de productie van zeep. Deze stukjes zeep worden verpakt en verkocht, waarmee nuttige verdiensten worden verkregen. Dit is weer zo'n voorbeeld van de bekende druppel op een gloeiende plaat, maar toch voor de betreffende Stichting erg belangrijk en we zijn blij hieraan een bijdrage te hebben kunnen leveren, met dank aan het Goudse Uniqema.

Aan het werk met de zeepmachine.

Onze plannen in 2006 Nu onze school voor beroepsopleiding in Ponta Verde helemaal klaar en schitterend is ingericht, willen we deze graag ook zo snel mogelijk in gebruik nemen. Helaas is er als gevolg van alle drukte op de verschillende ministeries rond de feestdagen in december en de Parlements-verkiezingen op 22 januari geen gelegenheid geweest de onderhandelingen over subsidiëring van een belangrijk deel van de exploitatiekosten van deze school door de overheid succesvol af te ronden tijdens het vierde werkbezoek van de heer Spinola. Het is de bedoeling dat wij het eerste jaar met 12 leerlingen beginnen aan een 2-jarige opleiding. Later moet dit aantal uitgroeien tot 48. Wij hebben aan het Min. van Onderwijs en het Min. van Arbeid een jaarlijkse subsidie gevraagd om de forse exploitatiekosten te kunnen betalen. De grootste kostenposten zijn de salarissen, de aankoop van hout en van dieselolie, omdat deze nodig is om onze eigen elektriciteit via een generator op te wekken. Zoals in het vorige jaarverslag reeds was gemeld begint de naastgelegen generator van de overheid pas om half zes 's avonds stroom te leveren en daar worden wij overdag niet wijzer van. Omdat voor onze toekomstplannen met deze school de huidige omvang te klein is hebben wij besloten om in 2006 naast het gebouw nog een lokaal van 7 x 10 meter te bouwen met daaronder een souterrain als extra (opslag)ruimte. In het nieuwe lokaal wordt een informaticazaal ingericht met 20 computers. Deze zullen niet alleen door de leerlingen van de school gebruikt worden, maar door veel meer mensen in de naaste omgeving. Het enthousiasme voor dit initiatief is erg groot, zoals we op andere locaties gemerkt hebben. De ruimte naast de school om uit te breiden is reeds aanwezig. Tevens willen wij aan de andere zijde een trappenhuis bouwen vooruitlopend op ons voornemen om bij gebleken succes er in 2007 een verdieping over het gehele gebouw op te zetten, zodat er ook in andere vakken lesgegeven kan worden. Dan pas zal onze wens om een technische school op Fogo te starten werkelijkheid geworden zijn. Maar dan moet er eerst nog heel veel gebeuren, maar we hebben vertrouwen in een goede afloop van deze ambitieuze plannen.

De school te Galinheiro moet nodig opgeknapt worden.

Al vele jaren staat een grondige renovatie van onze grootste basisschool in Galinheiro met vier lokalen, een keuken / kantine en een speelplaats op het programma. Deze school is in 1992 gebouwd met twee lokalen. Later zijn er nog twee lokalen opgezet, zodat er nu zo'n 240 kinderen per dag naar school kunnen. Dit jaar zal het er eindelijk van komen. Als de financiering rond is hopen we dat er in de zomervakantie aan deze forse klus begonnen kan worden. Het is de bedoeling dat de door de zoute zeelucht verrotte houten raamposten vervangen worden door aluminium exemplaren, die onderhoudsarm zijn en de laatste 5 jaar door ons ook bij de bouw van nieuwe scholen gebruikt worden. Ook de deuren en deurposten zullen vervangen worden door nieuwe van goed hardhout. Verder moeten er de nodige reparaties aan het beton plaatsvinden en last but not least zal de hele school in plaats van een geelbruine kleur overgeschilderd worden in onze eigen mooie lichtblauwe kleur. Dit om de herkenbaarheid als Water-voor-Leven school te vergroten. Ir. Canuto heeft op ons verzoek een begroting van deze renovatie opgesteld en voor ca. € 10.000 wil hij met zijn bedrijf dit werk uitvoeren, zodat de leerlingen begin oktober in een bijna nieuwe school weer aan de slag kunnen. Verder gaan we natuurlijk door met ons computerproject, hetgeen inmiddels een volwaardige derde poot van onze Stichting is geworden naast de cisternes en de scholen. Eind februari is een grote container met daarin onder meer 142 computers voor diverse lycea, twee politie scholen op Santiago en onze nieuwe technische school in Ponta Verde ingeladen en naar Rotterdam vervoerd om naar Kaap Verdië te worden verscheept. Leuk om te vermelden is dat de lycea die onze computers willen hebben een bijdrage in de hoge transportkosten overmaken op de rekening van Ass. Agua par Viver in San Filipe. Met dit grote transport zal het aantal lycea dat van onze tweedehandse, doch nog zeer goede, computers gebruik maakt voor het geven van het vak Informatica tot 23 zijn gestegen. Nog altijd niet de helft van alle lycea op Kaap Verdië. Het spreekt voor zich dat ook de overige middelbare scholen van onze diensten gebruik willen maken, zodat we dit jaar en in de naaste toekomst nog goede Pentium-computers kunnen gebruiken.

Het informaticalokaal van de Escola Academica te San Filipe

Onze activiteiten in Nederland Het aantal donateurs is gelukkig weer iets toegenomen. Met elkaar levert dat jaarlijks meer dan € 10.000 op en een hoop publiciteit. Onze grootste en al jaren onze belangrijkste donateur is de NCDO, die onze ingediende aanvragen met betrekking tot de bouw van onze school in Ponta Verde honoreerde met een KPA-subsidie van ruim € 38.000. Zonder deze steun, die we al meer dan 12 jaar krijgen, zouden wij de financiering van relatief voor ons grote projecten niet zo snel rond kunnen krijgen. Wij zijn de NCDO dan ook dankbaar voor hun vertrouwen in onze Stichting. Ook vrijwel alle gemeentelijke en kerkelijke instellingen, die onze Stichting al jaren steunen, hebben dat in 2005 weer gedaan. De Gemeenten Gouda en Reeuwijk, de SOG en de Hervormde en Gereformeerde Diaconie reageerden gelukkig weer positief op onze jaarlijkse subsidieaanvraag en in de SOW-Kerk "De Ark" werd weer voor ons werk gecollecteerd. Voor de tweede maal verdubbelde het "Dirk Bos Fonds" de donaties van de kerkelijke instellingen, hetgeen ons het mooie bedrag van € 3.000 opleverde. De ASN Bank reageerde zeer alert op onze eerste aanvraag om financiële steun en maakte € 2.000 over voor ons lopende onderwijsproject. Verder mochten we van de kringloopbedrijven "De Kring" uit Reeuwijk, de "Pelgrimshoeve" uit Zoetermeer en van de St. Emmaus uit het Brabantse Haren weer donaties tegemoet zien. Van de Paul Tensen Stichting kregen wij wederom een gift. Helaas meldde de Sintjorisstichting dat het in 2005 voor het laatst zou zijn dat zij ons met € 2.500 per jaar steunden, omdat zij hun activiteiten gaan beëindigen. Wij zijn deze stichting heel dankbaar voor de forse donaties in de afgelopen vier jaar. Ook 't Arm Kinderhuis in Breda reageerde weer positief op onze aanvraag. Van Huize Liduina uit Schiedam kregen wij weer de jaarlijkse bijdrage om

ca 25 ouderen op Fogo met een kleine donatie te ondersteunen. Dit ouderenproject kan op deze wijze al bijna 10 jaar voortgezet worden. Mede namens de behoeftige ouderen hartelijk dank voor deze onmisbare hulp.

Verder zijn er steeds meer scholen die onze stichting steunen met acties. Zo was er in de zomer een fancy-fair op de R.K. Basisschool "De Bijenkorf". Op deze school zit de kleinzoon van de Hr. Spinola en zo werden de contacten gelegd, die uiteindelijk maar liefst ca. € 1.300 opleverden.

Fancy fair op basisschool 'de Bijenkorf'.

Op de Kon. Wilhelminaschool zijn ze met een langdurig project bezig voor ons bezig, waarmee in 2005 ongeveer € 500 werd opgehaald. De Plaswijkschool is in oktober een spaaractie gestart voor de renovatiekosten van de school in Galinheiro. Deze actie duurt tot aan de zomer, maar in het le kwartaal werd al € 500 overgemaakt.

In het jaarverslag van vorig jaar kon ik melding maken van een bijzonder optreden van de Band Brixx, die in Mijdrecht een benefietconcert gaf. Door sponsoring kon de hele opbrengst naar twee goede doelen gaan, waaronder "Water voor Leven". Ik was zelf met een voorlichtingsstand aanwezig en aan het eind van de avond kreeg ik een grote cheque van € 1.250 overhandigd. Hartelijk dank voor dit mooie initiatief.

In de zomer werd er door mijn dochter Arga en haar partner Rob een gezellige barbecue georgani-seerd om diverse feestelijke gebeurtenissen te vieren. Familie en vrienden werden verzocht om een gift in een enveloppe voor de Stichting Water voor Leven, hetgeen, naast vele plezierige uurtjes, ook een bedrag van ruim € 900 opleverde en indirect nog een donatie van de Stichting Bakker-Arts, die ons met een bedrag van € 2.500 verblijdde.

Aan het eind van het jaar werden we verrast met een forse donatie van het Goudse Aannemings-bedrijf van der Speld. Dit bedrijf verhuisde medio december naar het industrieterrein "Gouwe-stroom" en de receptiegasten werden bij de opening verzocht i.p.v. cadeaus of bloemen iets te geven voor ons werk op Kaap Verdië en met name voor de financiering van de hoge transport-kosten van ons computerproject. Met de opbrengst van € 3.500 kunnen wij ons eerstvolgend transport in 2006 ruimschoots financieren. Wij zijn de directie dan ook oprecht dankbaar voor dit gulle gebaar en wij hopen dat dit nog een bij een ander bedrijf of instelling navolging vindt.

Ten slotte wil ik u nog deelgenoot maken van de inspanningen die Alexandra de Kock en haar vriend Robin zich in de laatste weken van 2005 hebben getroost om sponsorgelden in te zamelen voor onze Stichting door mee te doen met de

Amsterdam-Dakar Rally in een tweedehandse Kadett. Met 40 lotgenoten vertrokken ze op 25 november voor deze monstertocht via Europa door de woestijnen van Marokko, Mauretanië en Westelijk Sahara naar de Senegalese hoofdstad Dakar.

Ondanks de nodige problemen met hun auto en die van de vier andere, waarmee ze in konvooi reden, bereikten ze op 22 december hun einddoel. Nadat ze hun auto verkocht hadden (ook voor het goede doel) vertrokken ze voor een welverdiende vakantie van twee weken naar Kaap Verdië, waarbij ze rond de Kerst vier dagen op Fogo zijn geweest om een aantal van onze projecten en de mooie natuur te bewonderen. Ook zij waren onder de indruk van wat wij in de loop der jaren op dit eiland tot stand hebben gebracht en bevelen een vakantie naar deze mooie archipel in de Atlantische Oceaan van harte aan. In 2005 leverde deze sponsoractie alvast ca.€ 3.000 op, waarvoor wij Alexandra en Robin erg dankbaar zijn.

Ook dit jaar ontvingen wij weer de nodige 2e hands Pentium-computers om een aantal transporten naar Kaap Verdië mogelijk te maken. Met zijn drieën zijn we er menig uurtje zoet mee geweest om de computers op te halen, voor vervoer gereed te maken en op te slaan in grote kartonnen dozen. Met name de inspanningen van Rien Schutte mogen hierbij niet onvermeld blijven. Hij kijkt alle binnengekomen computers en printers na, zet op alle computers de Portugese versie van Word en Excel en registreert nauwkeurig waar deze computers een nieuwe bestemming

